

Vergaderjaar 2024–2025

31 066

Belastingdienst

Nr. 1445

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2024

Ouders die leed is aangedaan door de toeslagenaffaire wachten vaak lang op hun financieel herstel. Een belangrijk onderdeel dat daar bij hoort is het vergoeden van de schade die de onterechte terugvorderingen vaak veroorzaakt hebben. In het kader van deze schadevergoeding zet het kabinet twee belangrijke stappen per 10 december aanstaande: we gaan gefaseerd live met een centraal aanmeldpunt, te beginnen met een uitvoeringspilot met een diverse groep van ca. 500 ouders; en starten een pilot met een volledig digitale schadevergoedingsroute met maximaal 200 ouders.

Eerder bent u geïnformeerd¹ dat gewerkt wordt aan een centraal aanmeldpunt waarin ouders die hun integrale beoordeling (IB) hebben afgerond zich kunnen melden voor één van de beschikbare schaderoutes. In het centrale aanmeldportaal kunnen ouders een geïnformeerde keuze maken voor een route en wordt geborgd dat hun aanvraag voldoet aan de wettelijke vereisten. Erkend gedupeerde ouders met een definitieve beschikking integrale beoordeling van voor 1 oktober 2024 hebben tot 31 maart 2025 de tijd om deze aanvraag in te dienen, voor de overige ouders geldt dat zij hier tot zes maanden na het onherroepelijk worden de tijd voor hebben. Daarnaast vergemakkelijkt het portaal de uitvoering door inzichtelijk te maken hoeveel ouders zich voor een aanvullende schade hebben gemeld. Ook helpt het om ouders onafhankelijk van de gekozen route zo veel mogelijk op volgorde in behandeling te nemen, met dien verstande dat de eigen regie van de ouder bepaalt in welk tempo een schaderoute wordt gekozen en het proces vervolgens wordt doorlopen. Ook kan een ouder via het centrale portaal eenvoudig overstappen uit bijvoorbeeld de CWS wachtrij naar een andere schaderoute.

Helaas bleek de in de 18^e voortgangsrapportage aangekondigde startdatum van november 2024 niet haalbaar, omdat meer tijd nodig bleek om de digitale waarborgen te treffen om de gegevens van toeslagenouders

¹ Kamerstuk 31 066, nr. 1434.

veilig te verwerken en hen optimaal te bedienen bij het maken van een belangrijke keuze. Het kabinet kiest ervoor in fases live te gaan en dient daarmee twee doelen. Enerzijds zullen ongeveer vierhonderd ouders die al lang in de wachtrij staan voor de Commissie Werkelijke Schade (CWS) de gelegenheid krijgen zich als eerst te melden en dus mogelijk ook een andere keuze te maken dan CWS. Anderzijds kan ook de aanmeldfunctionaliteit getest worden voor de groep ouders die al in behandeling is bij de Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) en na optekenen van hun verhaal wil overgaan tot het laten opstellen van een schadestaat. Door het aanmeldportaal eerst te beproeven met een beperkte groep kan worden vermeden dat een grote groep ouders te maken krijgt met eventuele opstartcomplicaties. Het kabinet erkent dat de introductie van een centraal aanmeldpunt een wijziging is ten opzichte van de decentrale aanmeldmogelijkheden die de routes tot dusver zelfstandig verzorgden en daarmee de eigen invloed op de wachtrij. Daarbij weegt het kabinet om bovengenoemde redenen de voordelen zwaarder dan de nadelen.

Al eerder is met uw Kamer besproken dat samen met de uitvoeringspartners zoals CWS en SGH hard gewerkt wordt aan de opschaling van de schaderoutes maar dat deze momenteel ontoereikend is om de piek van bestaande en nieuwe aanmeldingen op korte termijn te verwerken. Een routekeuze van een ouder betekent helaas niet automatisch dat de behandeling direct kan aanvangen. Wel zien ouders in het aanmeldportaal altijd de status van de voortgang van hun aanvraag en biedt het de mogelijkheid van route te wisselen zolang een ouder nog in een wachtrij staat.

Tegelijkertijd met de eerste stap in het gefaseerd livegaan van het aanmeldportaal, start een pilot van de Digitale route, nadat deze route al eerder kleinschalig is getest met circa 15 ouders. Naar aanleiding van deze test zijn inmiddels 6 VSO's afgesloten met ouders, en hun eerste positieve reacties zijn reden om deze route verder in de praktijk te testen en hiervan te leren. De Digitale route wordt gekenmerkt door een forfaitaire benadering waarbij, gebaseerd op een deel van de schadeposten en bedragen in het schadebeoordelingskader van de SGH, tot een vaststellingsovereenkomst wordt gekomen. De ouder dient, eventueel na contact met een medewerker of na raadpleging van diens gemachtigde, binnen de digitale omgeving mogelijke schadeposten in en onderbouwt deze met ondersteunende stukken.

Hoewel het verhaal van de ouder anders dan bij SGH of CWS in deze route geen rol speelt, wordt de aannemelijkheid van causaliteit – zoals het civiele recht verlangt – ingevuld door het beoordelen van de onderlinge samenhang van ondersteunende stukken en de inpasbaarheid van de schade in de tijdlijn zoals die blijkt uit de integrale beoordeling. Het kabinet hoopt dat ouders die om verschillende redenen hun verhaal niet willen (her)vertellen of bovenal een snelle afhandeling van hun schade wensen, met deze route geholpen zijn.

Met het ontwikkelen van verschillende routes beoogt het kabinet tegemoet te komen aan verschillende behoeftes en diversiteit tussen de brede groep van gedupeerde ouders. Uiteraard gaat dit gepaard met verschillende dilemma's en afwegingen. Voordat een definitief besluit over de inzet van deze route genomen kan worden, is het daarom belangrijk dat deze gewogen worden en dat wordt geleerd van het praktijkgebruik door ouders. Daarom gaat het kabinet van start met een pilot van maximaal tweehonderd deelnemende ouders. Na deze pilot en volgt een evaluatie van de route.

Indien in de komende periode zich geen onvoorziene belemmerende kwesties voordoen, zal het aanmeldportaal in de tweede helft van januari 2025 definitief live gaan. Omstreeks diezelfde periode zal de pilot van de digitale route worden geëvalueerd. De evaluatie en het eventuele opschalingsbesluit voor de Digitale route ontvangt u zo snel mogelijk daarna.

Het overkoepelende uitgangspunt van het kabinet blijft dat de hersteloperatie zo snel en zo goed mogelijk tot voltooiing gebracht moet worden. Het vergoeden van aanvullende schade is daar een integraal onderdeel van. Een centraal aanmeldportaal is een voorwaarde voor het afronden van deze laatste, cruciale fase van het financieel herstel. Tevens heeft het kabinet de goede hoop dat ook de digitale route voor veel ouders dit herstel dichterbij brengt.

De Staatssecretaris van Financiën,
T. van Oostenbruggen